

رابطه ی بین گرایش جنسی ، آگاهی جنسی و نگرش مذهبی با رضایت زناشویی و رضایت زندگی زوج های روانشناس و افراد عادی

سید محمد ضیغمیان ، کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی ، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران

۰۹۱۹۹۱۳۵۵۱۴ ، m_zegamiyan@yahoo.com

کیوان کاکابرایی، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد واحد کرمانشاه

kakabraee@gmail.com

معصومه نیکو ، کارشناس ارشد علوم اطلاعات و دانش شناسی

m-nikoo@yahoo.com ، ۰۹۱۸۹۲۷۳۲۴۰

محمود رضوانی ، کارشناس ارشد روانشناسی بالینی

mahmoud.rezvani۱۹۸۴@gmail.com ، ۰۹۳۶۷۸۵۷۴۲۱

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه ی بین گرایش جنسی ، آگاهی جنسی و نگرش مذهبی با رضایت زناشویی و رضایت زندگی زوج های روانشناس و افراد عادی انجام شده است در پژوهش حاضر که با روش نمونه گیری در دسترس انجام شده است شامل روانشناسان بالینی و اساتید حوزه های دیگر همچنین شامل دانشجویان ترم اول کارشناسی می باشد . ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه ی نقش جنسی بم ، پرسشنامه ی آگاهی جنسی ، پرسشنامه ی سنجش نگرش مذهبی ، پرسشنامه ی رضایت زناشویی انریچ و رضایت زندگی می باشند. در این آزمون آگاهی جنسی با سطح معنی داری ۰/۰۰۱ بیشترین رابطه را با رضایت زناشویی داشت و با توجه به این نکته این آزمون به طور کلی رابطه ی بین گرایش جنسی ، آگاهی جنسی و نگرش مذهبی با رضایت زناشویی را معنی دار اعلام می کند ولی رابطه ی معنی داری بین رضایت از زندگی با گرایش جنسی ، آگاهی جنسی و نگرش مذهبی وجود نداشت .

لغات کلیدی: گرایش جنسی ، آگاهی جنسی ، نگرش مذهبی ، رضایت زندگی ، رضایت زناشویی

مباحث مرتبط با دین به دلیل ارزش معنوی و جایگاه سخنوران آن - روحانیون ، کشیش ها - نزد عموم مردم همواره در هاله ای از تقدس و دور از دسترس نقد و بررسی پژوهشگرانی که بیرون از حوزه ی قدرت دین هستند قرار دارد . آنچه در طول تاریخ به عنوان مباحث مرتبط با دین مکتوب شده است توسط عالمان دین انجام گرفته است نه دانشمندان حوزه های دیگر و البته باید یادآور شد که تا سالها در کشورهای مختلف جهان علم به صورت انحصاری در اختیار عالمان دینی بود که می توان نمود آن را به راحتی در کتب قدیمه ی ایران و اروپا مشاهده کرد . در این جوامع پرداختن به موضوع جنسیت و رفتارهای جنسی نیز صرفا در قالب نکات و رهنمودهای ادیان قابل بیان و قبول بود .

از قرن ۱۸ به بعد روند جدا شدن علم و دین این امکان را فراهم نمود تا موضوع جنسیت به عنوانی عاملی جدا از اما همچنان زیر سایه ی مفهوم تابو مورد بحث و بررسی قرار گیرد . از طرفی پرداختن به موضوع دین نیز از انحصار روحانیان خارج شد . این تغییر در کشورهای مختلف جهان در تاریخ های متفاوتی آغاز شد و می توان گفت همچنان کشورهای جهان سوم از این مرحله گذر نکرده اند .

دین^۱ نتیجه ی نخستین کوشش انسان برای دستیابی به نوعی احساس امنیت در جهان است (ناس^۲، ۱۳۹۰) به گونه ای که حتی در فکر انسان ملقب به نئاندرتال^۳، هسته ی پرستش ارواح^۴ که شیوه ی تفکری پیشرفته است تکوین یافته (ناس، ۱۳۹۰) در کنار دین ، ازدواج نیز از ابداعات نیاکان حیوانی ما

^۱ - Religion
^۲ - John Boyer noss
^۳ -Homo neanderthalensis
^۴ -Animism

بوده است (iptra.ir). بنابراین در ابتدا، ازدواج انسان غار نشین دوره‌ی دیرینه سنگی را از گونه‌ی میمون‌های تکامل یافته جدا کرد. (مالینفسکی^۵، ۱۳۹۲) و در سپیده‌دم تاریخ، زناشویی گروهی... با پیدایش مالکیت خصوصی از میان رفت. (اروندی، ۱۹۹۴)

دین هم یکی از قدیمی‌ترین و عمومی‌ترین تظاهرات روح انسانی است (یونگ^۶، ۱۳۷۰) و جنسیت تظاهر جسم انسانی. بنابراین جنسیت و مذهب دو موضوع جدایی ناپذیر در تاریخ بشر بوده و هستند که در تشکیل ساختار خانواده و بقای او نقشی اساسی ایفا کرده‌اند. دستگاه فرهنگ نیز در همان مسیر غرایز طبیعی کار و همان هدف‌ها را دنبال کرد هر چند که مکانیسم آنها با یکدیگر تفاوت دارد (مالینفسکی، ۱۳۹۲). به عنوان نمونه می‌توان به یافته‌های باستان شناسانی اشاره کرد که خدایان کوچکی با الهام از بدن زن کشف کرده‌اند، این مجسمه‌ها گیتا نما^۷ شماره ۲۷) (جنسن‌ها^۸، ۱۳۸۸) که اغلب صورت زنان را نشان می‌دهد در آثار مردم عصر حجر غالباً دیده می‌شود... پهلوا، شکم‌ها و سینه‌های آنها زیاده از حد بزرگ و فربه دیده می‌شود... (که) نشانگر سحر باروری^۹ و ازدیاد نفوس^{۱۰} بوده است (ناس، ۱۳۹۰) (فریزر^{۱۱}، ۱۳۸۸)

این کشفیات و موارد مشابه اطلاعات بسیار محدودی به ما می‌دهند اما روشن است که از ابتدای تاریخ انسانها به صورت جمعی زندگی می‌کردند اما اینکه نگرش آنها نسبت به جنسیت و مذهب چگونه بوده یا مفاهیم مرتبط با آنها همانند رضایت زندگی و رضایت زناشویی چطور در ذهن انسان نخستین شکل گرفته بسیار مبهم است. در تعاریف جدید رضایت از زندگی یا احساس ذهنی بهزیستی حوزه‌ای از روان‌شناسی مثبت‌نگر است که تلاش می‌کند ارزیابی شناختی^{۱۲} (فضاوت کلی) و عاطفی (تجربه‌ی هیجانات خوشایند و ناخوشایند) مردم از زندگی‌شان را مورد بررسی قرار دهد. در این زمینه، معلوم شده است که رضایت زندگی، از اهداف اصلی فرد است (اناس^{۱۳}، ۱۹۹۳ به نقل از لاگین^{۱۴} و هیونید^{۱۵}، ۲۰۰۱). شاملو نیز عقیده داشت اگر چه زندگی سعادت‌مندانه تنها تا اندازه‌ای به روابط لذت بخش جنسی بستگی دارد ولی این روابط، یکی از مهمترین علل خوشبختی یا عدم خوشبختی زندگی زناشویی است. در پژوهشی که با عنوان لذت (مقدار مناسب) سکس^{۱۶} در مجله‌ی نیویورک تایمز^{۱۷} شماره ۲۸ ژوئن ۲۰۱۵ منتشر شد به بررسی تاثیر افزایش رابطه‌ی جنسی بر روی احساس شادی پرداخته شد، این پژوهش در دانشگاه کارنگی ملون^{۱۸} انجام شد و نتایج آن باعث شگفتی دانشمندان گردید چرا که بر خلاف تحقیقات دیگر نشان داد نه تنها آنها (گروه آزمایش) شادتر نشدند بلکه رابطه خوب آنها نیز کاهش یافته بود، میل و رغبت خود را از دست داده بودند. در همین رابطه دکتر لویونستون^{۱۹} عنوان کرد: اگر شما تمایل به افزایش شادی دارید به جای کمیت باید بر روی کیفیت (رابطه جنسی) تمرکز کنید. مطالعات مختلف نشان داده‌اند میزان رفتار جنسی و شادی ممکن است تحت تاثیر از دست رفتن ارتباط‌های زمینه‌ای بین سکس و توانایی انجام آن باشد. (مجله نیویورک تایمز، ۲۰۱۵)

از سوی دیگر یافته‌های فیشر^{۲۰} نشان داد که بین عشق و رضایت زناشویی، رابطه مثبت معنا داری وجود دارد و یکی از جنبه‌های بسیار مهم نظام زناشویی، رضایتی است که همسران در ازدواج تجربه می‌کنند. (۲۵۶-۲۵۳، p. ۲۰۰۶، تانیگوجی^{۲۱}) عشق به همسر، زیربنای رضایت از زندگی را تشکیل می‌دهد و رضایت زناشویی، حاصل رابطه زناشویی عاشقانه کنونی فرد است (Edalati, & Redzuan, ۲۰۱۰) که می‌تواند بر روی عملکرد فرد در اجتماع تاثیر بگذارد. پژوهشگران، هنگام مطالعه رضایت زناشویی دریافتند که رضایت زناشویی، در طی مراحل اولیه زندگی (ازدواج) افزایش می‌یابد و در طول ده تا بیست سال بعد، رو به کاهش می‌رود (Huber, et al, ۲۰۱۰). البته در جوامع سنتی رضایت فرد از زندگی زناشویی، به

^۵ - Bronisław Malinowski

^۶ - Carl Gustav Jung

^۷ - National Geographic

^۸ - janson s

^۹ - Gestation

^{۱۰} - Population

^{۱۱} - James George Frazar

^{۱۲} - Cognitive evaluation

^{۱۳} - Annas

^{۱۴} - Laughlin

^{۱۵} - Huebner

^{۱۶} - The Joy of (Just the Right Amount of) Sex

^{۱۷} - The New York Times Magazine

^{۱۸} - Carnegie Mellon University

^{۱۹} - George Loewenstien

^{۲۰} - Fisher

^{۲۱} - Taniguchi, S. T

منزله رضایت وی از خانواده محسوب می‌شود. همچنین رضایت از خانواده، به مفهوم رضایت از زندگی است و در نتیجه، تسهیل در امر رشد تعالی و پیشرفت مادی و معنوی جامعه را در پی خواهد داشت (Ahmadi, et al, ۲۰۱۰, p. ۶۸۲-۶۸۷).

با توجه به اینکه نگرش مذهبی ایستار^{۲۲} و معطوف به امر مقدس در دو بعد دین‌آشنایی و دین‌باوری می‌باشد، رستاگار، امیر خالد و محمدی، میثم در پژوهشی با عنوان "تغییرات فرهنگی و آفت باروری در ایران" (برپایه تحلیل ثانوی داده‌های پیمایش ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان) به بررسی دینداری و رابطه‌ی آن با باروری پرداخته‌اند. نتایج این تحقیق نشان داده با وجود سیاستهای فرهنگی طی چند دهه اخیر، رشد فردگرایی، تغییرات مذهبی، رشد سکولاریسم و دگرگونی در ارزشهای خانوادگی، در زمره مهمترین تحولاتی قرار دارند که می‌توان ارتباط آنها را با باروری بررسی کرد. رابطه کاملاً معناداری میان متغیرهای فردگرایی، دینداری، سکولاریسم و ارزشهای خانوادگی در مراکز استانی ایران با نرخهای باروری در این استانها وجود دارد؛ به این معنا که هر چه میزان دینداری شهرها بیشتر، سطوح سکولاریسم و فردگرایی کمتر، میزان توجه به ارزشهای خانوادگی بیشتر باشد، نرخ باروری در آن شهرها بیشتر است و برعکس، دینداری کمتر، سکولاریسم و فردگرایی بیشتر و توجه به ارزشهای خانوادگی کمتر، با نرخهای پایین باروری رابطه‌ی مثبت و همسو دارند. در این پژوهش می‌توان به دینداری به عنوان سطحی از نگرش مذهبی و میزان توجه به ارزشهای خانوادگی و باروری به عنوان شاخصی از رضایت از زندگی توجه کرد.

در این بین اسلام^{۲۳} هم به عنوان آخرین دین الهی^{۲۴} (از نگاه مسلمان و گروه‌هایی از پیروان ادیان دیگر) با ۲/۱ میلیارد نفر پیرو معادل ۲۰ درصد جمعیت جهان (shia-news) و متعصب (SITE Institute) تاثیر بزرگی بر سیستم فرهنگی حاکم بر ذهن افراد و کشورهای مختلف جهان داشته است. دینی که تعداد فرقه‌های آن از زمان ظهور تا کنون به ۲۳۴۰ (فرهنگ جامع فرق اسلامی) رسیده که ناشی از اندیشه‌های خاصی هستند که توانسته‌اند تفاوت جوهری در اندیشه اسلامی ایجاد کنند. (خمینی^{۲۵}، ۱۳۸۹)

در کنار مطالب بالا کالج سلطنتی روانپزشکان^{۲۶} انگلستان با انتشار جزوه‌ای تحت عنوان: توصیه‌ای برای روانپزشکان در معنویت و مذهب^{۲۷} در سال ۲۰۱۱ اهمیت و ضرورت توجه به این موضوع را مورد تایید قرار داده و است و با اشاره به شواهد بالینی، به ارائه‌ی توصیه‌ها و آموزش‌هایی به روانپزشکان در جهت توجه به موضوع مذهب و دین در روند درمان پرداخته است (rpsych.ac.uk) که خود تاکید بر سهل‌انگاری سهوی و یا عمدی در این زمینه است.

موسسه‌ی تحقیقات مذهب عمومی^{۲۸} در پژوهشی که در سال ۲۰۱۵ و تحت عنوان: چگونه نژاد و دین و نگرش هزاره^{۲۹} بر تمایلات جنسی و بهداشت باروری تاثیر می‌گذارد^{۳۰} انجام داده به بررسی و طرح اهمیت دین و تمایلات جنسی بر رفتار فردی و اجتماعی افراد پرداخته و در یکی از زیر گروه‌ها به بررسی اخلاق بر روی رفتار جنسی پرداخته، گرچه جامعه‌ی هدف این پژوهش شهروندان ایالات متحده می‌باشد.

ارزش عملی اعمال دینی به عنوان تکنیک بهداشت روانی تحت بررسی و مذاقه جدیدی قرار گرفت (Levin and Markides, ۱۹۸۸). مسائلی چون باورهای دینی (Ellison, ۱۹۹۱)، رفتن به عبادتگاه، عضویت در انجمن‌های دینی (Ellison and Paloutzian, ۱۹۸۲)، دعا و نماز (Byrd, ۱۹۸۸) از نو، مورد ارزیابی قرار گرفتند و چیزی جز یک سری تکنیک‌های خاص به حساب نیامدند، و از مقام مقدس خود تا حدّ هم طراز بودن با پدیده‌های معمولی، مثل خندیدن و یا نرمش‌های بدنی، تنزل یافتند.

اما به عقیده یک مؤمن واقعی، سلامتی روان صرفاً یکی از اثرات جانبی ایمان است. تلاش برای استفاده از دین به هر منظوری غیر از تقرب به پروردگار، یعنی تبدیل آن به تکنولوژی، بی‌حرمتی محسوب می‌شود. البته بسیاری از محققین و روان‌شناسان مثل آلن برگین (Allen Bergin)

^{۲۲} - attitude, position, situation, steadfast

^{۲۳} - Islam

^{۲۴} - Prophets and messengers in Islam

^{۲۵} - Hassan Khomeini

^{۲۶} - Royal College of Psychiatrists

^{۲۷} - Recommendations for Psychiatrists on Spirituality & Religion

^{۲۸} - the Public Religion Research Institute (PRRI)

^{۲۹} - Millennials (also known as the Millennial Generation^[1] or Generation Y) are the demographic cohort following Generation X. There are no precise dates when the generation starts and ends. Researchers and commentators use birth years ranging from the early ۱۹۸۰s to the early ۲۰۰۰s

^{۳۰} - HOW RACE AND RELIGION SHAPE MILLENNIAL ATTITUDES ON SEXUALITY AND REPRODUCTIVE HEALTH

۱۹۸۷) و دیوید مایرز (۱۹۹۲) از چنین تحقیقاتی استفاده می کنند تا حداقل نام دین را با جلوه ای مثبت دوباره در نظریات روان شناسی وارد سازند، اما بسی میرهن است که این عمل آنها کافی نیست.

مبانی نظری پژوهش :

ویلیام جیمز^{۳۱} :

جیمز بین دین نهادی شده و دین شخصی تمایز قایل شد . دین نهادی شده معطوف به سازمان ها یا گروه های مذهبی است و نقش مهمی را در فرهنگ جامعه به عهده دارد. دین شخصی، که در آن فرد یک تجربه معرفتی دارد، علیرغم فرهنگ جامعه قابل تجربه است . اگر تجربه های شخصی چنان باشد که جیمز می گفت، دگماتیسم (جزم اندیشی) چیزی بود که او از آن متنفر بود . زیگموند فروید

فروید منشأ دین را در روابط بین کودک و پدرش می دید . از این رو در بعضی فرهنگ ها خدا به عنوان پدر آسمانی شناخته می شود . بر این اساس دین، انعکاسی است از تلاش برای ارضاء نیازها و یک توهم است .

آلفرد آدلر

یکی از معروف ترین عقاید آدلر این است که ما تلاش می کنیم تا حقارت هایی را که در خود احساس می کنیم، جبران نماییم. در بیشتر موارد، ریشه احساس حقارت، نداشتن قدرت است .

دومین جهت اهمیت داشتن دین، آن است که دین نفوذ گسترده ای در محیط اجتماعی ما دارد، و به خودی خود به عنوان یک جریان اجتماعی نیرومند مهم است . دین در مقایسه با علم - نهضت اجتماعی دیگر - پیشرفته تر است، چون که مردم را به نحو مؤثرتری برمی انگیزد . به عقیده آدلر، فقط وقتی که علم آغاز به فتح زمینه های مشابه و مورد علاقه دین کند و رفاه اجتماعی در همه بخش ها ارتقاء یابد، در چشم مردم جایگاهی هم تراز با دین خواهد داشت .

کارل یونگ

یونگ به تأثیر متقابل نیروهای خودآگاه و ناخودآگاه توجه کرد . او دو نوع ناخودآگاهی را فرض کرد : فردی و جمعی . ناخودآگاهی فردی (یا سایه) شامل چیزهایی درباره خودمان است که دوست داریم آنها را فراموش کنیم . ناخودآگاهی جمعی اشاره به وقایعی دارد که در همه ما به عنوان یک میراث همگانی (نوع بشر) مشترک است . برای نمونه، تصویر (صورت نوعی) یک قهرمان افسانه ای چیزی است که در همه فرهنگ ها وجود دارد. این صورت های نوعی ممکن است به عنوان خدایان فرض شوند، از آن رو که در خود فرد هستند .

گوردون آلپورت

او شیوه های استفاده از دین به وسیله مردم را توصیف کرده است . احساس مذهبی بالغ موضوعی بود که آلپورت آن را در مورد افرادی مشخص می کرد که رویکرد آنان همراه با پویایی و وسعت نظر باشد و قادر به حفظ پیوندهای بین موضوعات متناقض هستند . برعکس، مذهب نا بالغ امری خودپذیر است و به طور کلی کلیشه هایی منفی از دین را ارائه می دهد.

جیمز هیلمن^{۳۲}

جیمز هیلمن، از شاگردان نزدیک یونگ بود که سالها ریاست انستیتوی یونگ در زوریخ را عهده دار بود. وی اصلاً آمریکائی پهلوی است و پس از گذراندن سالها از عمر خود در پژوهش و بررسی افکار و آرای یونگ، از حیث حکمت و دانش در روانشناسی «روح» به درجه ای رسید که موسس و بنیانگذار روانشناسی آرکی تایپال یا کهن الگوئی گشت. او در سالهای گذشته استاد دانشگاه پاسیفیکا کالیفرنیا (دانشگاه یونگی ها) و مدرس و سخنران بین المللی و نویسنده دهها کتاب و مقاله در زمینه روانشناسی ژرف است. هیلمن از دوستان نزدیک هانری کربن، میرچا الیاده و متفکرین و بزرگان حوزه علم و فلسفه و اسطوره شناسی و روانشناسی ست.

هیلمن در کتاب خود تحت عنوان تصور دوباره درباره روانشناسی^{۳۳} به دنبال درک تجربه ی دینی با استفاده از روانشناسی است . او در نهایت نتیجه می گیرد روانشناسی با رویکرد دینی به معنی تصور همه ی وقایع روانی به عنوان اثر خدایان است . (هیلمن ، ۱۹۷۷)

جولیان جینز^{۳۴}

^{۳۱} - William James

^{۳۲} - James Hillman

^{۳۳} - Re-Visioning Psychology

^{۳۴} - Julian Jaynes

۱۳۹۴ دی ۲۵

کنفرانس سالانه

رویکردهای نوین پژوهشی
در علوم انسانیAnnual Conference on
new approaches to research
in the Humanities

25 December 2015

جولیان جینز در کتاب خاستگاه آگاهی^{۳۵} معتقد است که در دورانی از زندگی " طبیعت انسانی به دو پاره تقسیم شده بود . پاره ای اجرایی که فرامیان را شامل می شد و پاره ی دیگری که مجری و فرمان بر پاره اول بود و وجود انسانی و زمینی را نمایندگی می کرد . هیچ کدام از این دو پاره آگاهی نداشتند "(جینز- ۱۳۸۵) او می گوید : " ندهای انسانی با ذهن دو جایگاهی در دوران کهن کیفیتی مشابه توهمات شنوایی افراد امروزی دارد." (همان) یعنی در افراد مبتلا به اسکیزوفرنی^{۳۶} توهمات شنوایی مشابه ندهایی است که در ذهن دو جایگاهی بسیار شایع است. اغلب این توهمات شنیداری است و گاه به شکل توهمات بصری نیز بروز می کند.

نظریه ها و دیدگاه های مختلف نسبت به جنسیت

فروید(روان تحلیل گری)

معتقد بود که عقده ادیپ برای پسرها و دخترها به صورت متفاوتی عمل میکند، فروید قسمت مذکر را به صورت کاملتری پرورش داده است . ترس پسر از اختگی چنان نیرومند است که او مجبور میشود محبت پذیرفتنی تری را جایگزین میل جنسی به مادر می کند و همانندسازی نیرومندی را با پدرش ایجاد می کند. وی برای بهتر کردن همانندسازی ، می کوشد با تقلید از اطوار فالبی ، رفتارها، نگرشها و معیارهای فرامن پدر ، بیشتر شبیه او شود. فروید نوشت " دخترها نداشتن اندام جنسی را که برای پسران ارزش برابری دارد عمیقا احساس می کنند آنها به این دلیل خود را حقیرتر می دانند و این رشک برای آلت مردی ، منشا تمام واکنشهای زنانه است " . بنابراین دختر رشک آلت مردی نقطه مقابل اضطراب اختگی پسر را پرورش می دهد . دختر معتقد است که آلت مردی اش را از دست داده است و پسر می ترسد که آن را از دست بدهد . (شولتس و شولتس^{۳۷}، ۱۳۸۵) هورنای^{۳۸}:

هورنای در کل درباره اهمیت سالهای کودکی در شکل دهی شخصیت بزرگسال با فروید موافق بود . با این حال ، آنها درباره جزئیات مربوط به اینکه چگونه شخصیت شکل می گیرد با هم اختلاف نظر داشتند. هورنای معتقد بود که نیروهای اجتماعی در کودکی ، نه نیروهای زیستی ، بر رشد شخصیت تاثیر دارند. نه مراحل رشد همگانی وجود دارد و نه تعارضهای اجتناب ناپذیر کودکی ، بلکه رابطه اجتماعی موجود بین کودک و والدین او عامل اصلی است. (شولتس و شولتس ، ۱۳۸۵)

کارل یونگ:

در نظریه روانکاو تحلیل یونگ (۱۹۶۶) روح پایه شخصیت درونی ، خود ذهنی یا خصوصی ، افکار و احساسات ، وضعیت عاطفی ، گرایشهای ناخودآگاه و خصلت های جنس مخالف است که ما را مجذوب یا مرعوب می سازد . این همان مفهوم مادینه روان در مردان و نرینه روان در زنان در نظریه یونگ است . موضوعات مشترک مرتبط با این ساختارهای روان به نظر یونگ عواطف ، دلبستگی ها ، خاطرات ، احساس رضایت و یا عدم رضایت ، امنیت یا عدم اطمینان ، دلربایی ، لطافت طبع ، ریشه های فرهنگی ، نزدیک بودن در روابط خانوادگی و تصمیم گیری و خودمختاری هستند . (نجاریان و خداریحیمی ، سال سوم)

کهن الگوهای آنیما و آنیموس به شناخت یونگ مبنی بر این که انسانها اساسا دو جنسی هستند اشاره دارد. از نظر زیستی هر جنس علاوه بر ترشح هورمونهای جنس خود هورمونهای جنس مخالف را ترشح می کند از نظر روانی ، هر جنس ویژگیهای خلق و خو و نگرشهای جنس مخالف را به دلیل قرنهای زندگی با هم نشان می دهد . روان زن شامل جنبه های مردانه(آنیموس) و روان مرد شامل جنبه های زنانه (آنیما) است . (هال و نوردبای^{۳۹} ، ۱۳۷۵)

چودورو^{۴۰}:

نظریه چودورو که تعدیلی بر نظریه فروید به شمار می آید ، در اولین مرحله جامعه پذیری ، کودکان هر دو جنس با مادر همانندسازی شخصی می کنند، ولی در ادامه پسر ناگزیر می شود با همانندسازی با پدر ، نقش های مردانه را بپذیرد . طی فرایند جامعه پذیری مادران پسران خود را تشویق می کنند که از آنها جدا شوند و به آنها کمک می کنند تا هویتی مردانه در خود بسط دهند که متکی به پدر یا جایگزین پدر است اما دوری پدر از خانه، نپرداختن او به بچه داری موجب می گردد که همانندسازی با پدر به جای آنکه همانندسازی شخصی با پدر، ارزش ها و ویژگی های رفتاری او را به

^{۳۵} - The Origin of Consciousness in the Breakdown of the Bicameral Mind

^{۳۶} - Schizophrenia

^{۳۷} - Schultz & Schultz

^{۳۸} - Karen horney

^{۳۹} - Hall & Nord

^{۴۰} - Nancy chodorow

۱۳۹۴ دی ۲۵

کنفرانس سالانه

رویکردهای نوین پژوهشی
در علوم انسانیAnnual Conference on
new approaches to research
in the Humanities

25 December 2015

عنوان فرد واقعی باشد، به صورت همانندسازی موقعیتی، یعنی همانندسازی با نقش های مردانه پدر به عنوان مجموعه ای از عناصر انتزاعی در آید. در فرایند دشوار انفکاک پسر از مادر، او هم ابعاد زنانه خود را سرکوب می کند و هم یاد میگیرد که زنانگی را کم ارزش بداند. اما همانندسازی شخصی دختر بچه با مادر می تواند تا تکمیل فرایند یادگیری هویت زنانه و نقش های وابسته به آن تداوم یابد و این شخصی بودن را حضور مادر در کنار دختر تضمین می کند. به این ترتیب دختران درجه ضعیف تری از فردیت یافتن را نسبت به پسران تجربه می کنند. (چودورو ۱۹۹۷، به نقل از بستان، دوره ۴)

پیازه

او معتقد بود که کودکان حدود ۵ سالگی می فهمند که تغییر در برخی از جنبه های ظاهری به هویت واقعی مربوط نمی شود. کلبگ یافته های پیازه را گسترش داد او سه مرحله را در ادراک چنین مطرح کرد در حدود ۲ سالگی کودکان وارد مرحله اول هویت می شوند. در این سن کودکان قادرند که به طور ثابت به خود و دیگران برچسب دختر یا پسر بزنند برای آن ها طبقه بندی خود را بر خصوصیات جسمانی می کنند. اگر این خصوصیات ظاهر جسمانی تغییر پیدا کند آن گاه جنسیت نیز تغییر می یابد. (کلبگ ۱۹۶۶^{۴۱}، به نقل از هترینگتون^{۴۲}، ۱۳۸۷)

نظریه طرحواره جنسیتی بم

این نظریه در قالب نظریات مربوط به هویت جنسیتی، توسط ساندرام بم ارایه شده است. وقتی که کودکان معنا و تصویری از خود می سازند که در بردارنده مفاهیم مردانگی یا زنانگی است هویت جنسیتی شکل می گیرد، و جنسیت به بخشی از خود پنداره آنها تبدیل می گردد. (بارون و برن ۱۹۹۱) دیدگاه سنتی روان شناسان این بود که مردانگی و زنانگی در دو سوی مقیاس واحدی وجود دارد - یعنی این که پیوستاری یک بعدی دو قطبی تغییرات را در مردانگی - زنانگی توصیف می کند. (هاید، ۱۳۸۴)

بین سنین ۷ تا ۴ سالگی کودکان به تدریج مفهوم ثبات جنسیتی را می فهمند، بدین معنی که تشخیص می دهند جنسیت یک ویژگی اساسی و بنیانی برای تعریف و شناخت هر کس است. پس از استحکام این شناخت ها، ادراکات فرد تحت تاثیر آنچه که درباره جنسیت یاد گرفته اند قرار می گیرد. (بارون و برن ۱۹۹۱)

هدف اساسی بم ۱۹۷۸ از مطالعه نقش های جنسیتی آفرینش مفهومی از سلامت روان است که از تعاریف مفروض زنانگی (Feminity) و مردانگی (masculinity) جهت فرهنگی، آزاد باشد. (نجاریان - سال سوم)

مفاهیم مربوط به نقش جنسیتی به آهستگی در حال تغییر است. آنچه ظاهرا تکوین آن آغاز شده آمیختن تدریجی صفات و نقش های مذکر و مونث و ایجاد آندروژنی (مذکر و مونث در یک قالب) است. (رایس، ۱۳۸۶)

مفهوم روان شناختی آندروژنی که به افرادی با داشتن ترکیبی از ویژگیهای مردانه و زنانه به طور همزمان اشاره می کند توسط پژوهشهای متعددی مطرح شده است. این فکر (ایده) به طور وسیعی به دلیل چهارچوب نظری که بم (۱۹۷۴) درباره آندروژنی داد (دیوکس ۱۹۸۴) مشهور شد. مطابق با بم (۱۹۷۴) افراد آندروژن به دلیل داشتن هر دو ویژگیهای مردانه و زنانه، آرایه های وسیعی از رفتارهای برای آنها فراهم میکند و به آنها اجازه می دهد که به رفتارهای موثرتر وابسته به شرایط (موقعیت) بپردازند. بنابراین افراد آندروژنی در روابط میان فردی خود منعطف فرض می شوند. برعکس افراد با نقش آموزی جنسی یک دامنه محدودی از رفتارهای (مردانه یا زنانه) دارند و در روابط میان فردی خود محدودند. (مانستدوهستون، ۱۹۹۶)

ابزار پژوهش

در این پژوهش به منظور جمع آوری اطلاعات به روش میدانی و ابزار پرسشنامه استفاده شده است. پرسشنامه به عنوان یکی از متداولترین ابزار جمع آوری اطلاعات در تحقیقات پیمایشی، می باشد. در تحقیقات توصیفی و نیز تحقیقاتی که از گستره ی جغرافیایی زیادی برخوردار باشد یا افراد جامعه آماری و نمونه آن زیاد باشند، معمولاً از روش پرسشنامه ای استفاده می شود (حافظ نیا، ۱۳۸۷).

استفاده از پرسشنامه های

داده های آماری ثبت احوال

مصاحبه

۱. پرسشنامه رضایت زناشویی ENRICH فرم کوتاه ۴۷ ماده ای با هنجاریابی ایرانی

۲. پرسش نامه ی رضایت زندگی swls

۳. پرسشنامه ی آگاهی جنسی sas ۳۶ ماده

^{۴۱} - Kohlberg^{۴۲} - Hatrington^{۴۳} - the sexual awareness scale

- ۴- جرات ورزی جنسی^{۴۴}، که به معنای تمایل فرد به برخورد جرات مندانه درباره ی ابعاد جنسی زندگی اش است .
۴. پرسشنامه ی نقش جنسی بم (ارزیابی گرایش جنسی) ۶۰ ماده
۵. آزمون سنجش نگرش مذهبی^{۴۵} (اسلام شیعی)

نتیجه فرضیه :

- هدف پژوهش حاضر، پیشبینی رابطه ی بین گرایش جنسی ، آگاهی جنسی و نگرش مذهبی با رضایت زناشویی و رضایت زندگی زوج های روانشناس و افراد عادی شهر کرمانشاه در سال ۱۳۹۴ می باشد و شامل دو فرضیه ی ذیل می باشد .
۱- پیشبینی رابطه ی بین گرایش جنسی ، آگاهی جنسی و نگرش مذهبی با رضایت زناشویی زوج های روانشناس و افراد عادی شهر کرمانشاه در سال .
۲- پیشبینی رابطه ی بین گرایش جنسی ، آگاهی جنسی و نگرش مذهبی با رضایت زندگی زوج های روانشناس و افراد عادی شهر کرمانشاه در سال ۱۳۹۴

Archive of SID

^{۴۴} -sexual-assertiveness

^{۴۵} -religion assessment questionnaire

Regression

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.389 ^a	.151	.116	22.11504

a. Predictors: (Constant), آگاهی جنسی, نگرش مذهبی, گرایش جنسی

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	6199.638	3	2066.546	4.225	.008 ^b
	Residual	34724.309	71	489.075		
	Total	40923.947	74			

a. Dependent Variable: رضایت زناشویی کل

b. Predictors: (Constant), آگاهی جنسی, نگرش مذهبی, گرایش جنسی

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	78.509	41.240		1.904	.061
	گرایش جنسی	3.264	6.790	.054	.481	.632
	نگرش مذهبی	-1.656	6.352	-.029	-.261	.795
	آگاهی جنسی	14.120	4.060	.381	3.478	.001

a. Dependent Variable: رضایت زناشویی کل

فرضیه ی اول :

با توجه به آزمون فوق چون مقدار سطح معناداری در جدول اول (رضایت زناشویی) پیرسون برابر با ۰/۰۰۸ می باشد و این مقدار از ۰/۰۵ کوچکتر است پس فرضیه فوق تأیید می شود. در این آزمون آگاهی جنسی با سطح معنی داری ۰/۰۰۱ بیشترین رابطه را با رضایت زناشویی دارد و با توجه به این نکته این آزمون به طور کلی رابطه ی بین گرایش جنسی ، آگاهی جنسی و نگرش مذهبی با رضایت زناشویی را معنی دار اعلام می کند و در نتیجه رضایت زناشویی را می توان بر اساس گرایش جنسی ، آگاهی جنسی و نگرش مذهبی پیش بینی کرد .

فرضیه ی دوم :

با توجه به آزمون فوق چون مقدار سطح معناداری در جدول دوم (رضایت زندگی) پیرسون برابر با ۰/۶۸۹ می باشد و این مقدار از ۰/۰۵ بزرگتر است پس فرضیه فوق رد می شود .

Regression

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.124 ^a	.015	-.016	1.56587

a. Predictors: (Constant), گرایش جنسی, نگرش مذهبی, آگاهی جنسی

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	3.611	3	1.204	.491	.689 ^b
	Residual	232.935	95	2.452		
	Total	236.545	98			

a. Dependent Variable: رضایت از زندگی

b. Predictors: (Constant), گرایش جنسی, نگرش مذهبی, آگاهی جنسی

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	2.234	2.345		.953	.343
	گرایش جنسی	.228	.374	.064	.608	.544
	نگرش مذهبی	.205	.394	.054	.521	.604
	آگاهی جنسی	.227	.255	.092	.890	.375

a. Dependent Variable: رضایت از زندگی

بحث :

با توجه به رویکردهای جاری در سیستم نظام روانشناسی ، درمان و متعاقب آن در سیاست های کلان فرهنگی که رابطه ی مثبت معنی داری را به صورت پیش فرض در رابطه دین و رضایت از زندگی و رضایت از زناشویی می دانند این تحقیق اثبات می کند که چنین رابطه ی پیش فرضی به صورت معنی دار وجود ندارد و حتی نمی توان رضایت از زندگی و رضایت زناشویی را به گرایش جنسی نیز مرتبط دانست و این موضوع را به صورت کلی می توان یکی از دلایل عدم موفقیت برنامه های فرهنگی و درمانی که تمرکز خود را بر روی میزان گرایش و پایبندی به مذهب به عنوان یک آیتم مهم در ثبات و بهزیستی خانواده های ایرانی را نشان می دهد دانست .

منابع :

مصالحی ، جواد ، احمدی ، رضا / نقش زندگی مذهبی در رضامندی زناشویی زوجین (روانشناسی و دین ، سال ششم، شماره دوم، تابستان ۱۳۹۲ ، ص ۷۵ - ۹۰

آنوک رید؛ مترجم: نجفی، مریم؛ (آیا جوانان حق دارند آگاهی جنسی داشته باشند؟) روانشناسی جامعه «شهریور و مهر ۱۳۸۲ - شماره ۱۵ و ۱۶ (۱) صفحه - از ۲۴ تا ۲۴)

دورانت، ویل. (۱۳۷۶). درسهای تاریخ. ترجمه: زریاب خوئی / ص ۱۵ به بعد (ص ۱۴ ح ۶)

راوندی، مرتضی. ۱۹۹۴. تاریخ اجتماعی ایران. انتشارات آرش. نشر زمانه اول سپتامبر آمریکا سوئد دوره ی ده جلدی

زین آبادی، مرتضی؛ (تحلیل ثانویه دو پیمایش ملی ارزش ها و نگرش های ایرانیان: بررسی رابطه نگرش مذهبی و نگرش جنسیتی). مطالعات راهبردی زنان « بهار ۱۳۸۵ - شماره ۳۱ (۶۰ صفحه - از ۱۶۳ تا ۲۲۲)

سوزانه کورتس؛ (نوشته های فارسی درباره ی گرایش های جنسی در چارچوب سنت پزشکی یونانی - اسلامی) پیام بهارستان « بهار ۱۳۹۱ - دوره دوم، سال چهارم، ضمیمه شماره ۱۵ (۱۴ صفحه - از ۱۰۶ تا ۱۱۹)

شاملو، سعید. ۱۳۸۲. روانشناسی بالینی. دکتر سعید. تهران. انتشارات رشد هشتم

شاملو، سعید (۱۳۷۶). بهداشت روانی. تهران: فتاحی

فوکو، میشل. ۱۳۹۰. تاریخ جنون. ترجمه فاطمه ولیانی. تهران. نشر هرمس هشتم

گوستاو یونگ، کارل. ۱۳۷۰. روانشناسی و دین. ترجمه فواد روحانی. تهران. چاپ شرکت سهامی کتابهای جیبی سوم

مالینفسکی، برانیسلاو. ۱۳۹۲. گریزه ی جنسی و سرکوبی آن در جوامع ابتدایی. ترجمه محسن ثلاثی. تهران. نشر ثالث چهاردهم

موریس، دزموند. ۲۵۲۶. میمون برهنه. ترجمه دکتر مهدی تجلی پور. انتشارات توکا دوم آذر

میلائی فر، بهروز (۱۳۷۴). بهداشت روانی، تهران. نشر قومس

ناس، جان بایر. ۱۳۹۰. تاریخ جامع ادیان. ترجمه علی اسفر حکمت. شرکت انتشارات علمی فرهنگ بیستم

گولومبوک، سوزان. و فی وش، رابین. (۱۳۷۸). رشد جنسیت. (ترجمه: شهرآرای، مهرانز). تهران: انتشارات ققنوس. چاپ اول

پورافکاری، نصرت الله. (۱۳۸۲). فرهنگ جامع روانشناسی روانپزشکی. تهران. انتشارات فرهنگ معاصر

سلاتر، جی. (۱۳۶۳). اثر هورمونهای جنسی بر رفتار. ترجمه: جعفری نژاد، عباس. تهران. انتشارات کوروش

رایس، فیلیپ. (۱۳۸۶). رشد انسان روانشناسی از تولد تا مرگ. ترجمه: فروغان، مهشید. تهران. انتشارات ارجمند

بارکر، فیلیپ. (۱۳۸۲). خانواده درمانی پایه. ترجمه محسن دهقانی، زهره دهقانی، رشد، تهران

APA. (۲۰۰۸). *Sexual orientation and homosexuality*. Retrieved March ۳, ۲۰۱۳, from American Psychological Association: <http://www.apa.org/helpcenter/sexual-orientation.aspx>

Barnett R. Rubin, *The Fragmentation of Afghanistan* (Yale University Press, ۲۰۰۲), p. ۱۰۵

Christopher Ryan . Cacilda Jethá . June ۲۹, ۲۰۱۰ . *Sex at Dawn: The Prehistoric Origins of Modern Sexuality* . USA . Print (hardback & paperback) Harper Publisher ، p ۳۸۴

Diener, E., Suh E (۱۹۹۷), measuring quality of life: Economic, social, and subjective indicators , social indicators research, vol. ۴۰, no ۱/۲, ۱۸۹-۲۱۶.

Dimensions of Human Sexuality (۲۰۰۶-۲۰۰۷), Third Edition, Chapter ۱, p. ۱۵-۲۵

Edalati, A., & Redzuan, M. (۲۰۱۰). perception of Women towards Family values and Their Marital Satisfaction. *Journal of American Science*, ۶(۴), p. ۱۳۲-۱۳۷.

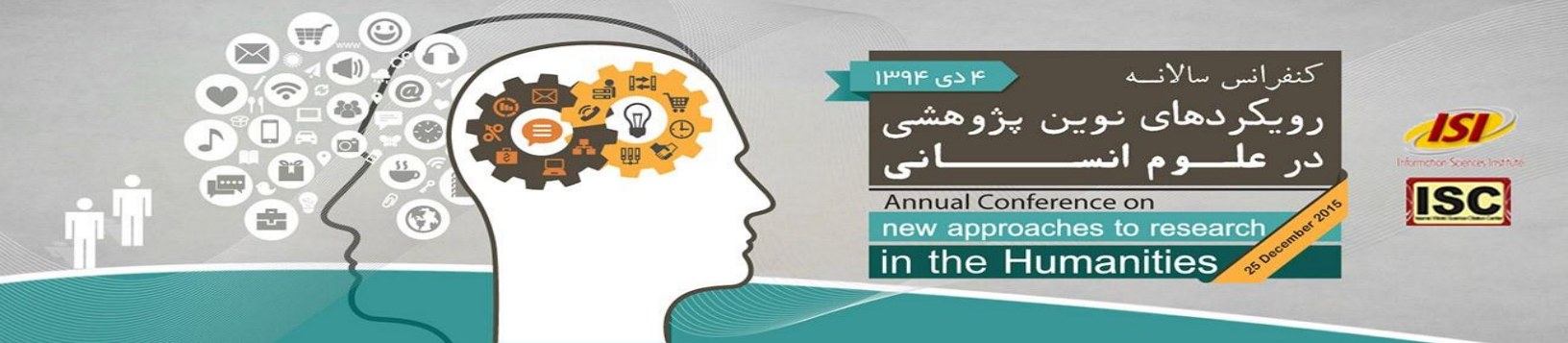
Jerrold S. Greenberg, Clint E. Bruess, Sarah C. Conklin, Exploring the

Khattab N, Fenton, S, (۲۰۰۹), "what make young adults happy? employment and non work as determinants of life satisfaction", *sociology* , vol. ۴۳, no ۱, ۱۱-۲۶.

Lackland, David (۲۰۰۱) "Satisfaction With Life Among International Students: An Exploratory Study". *Social Indicators Research*, vol ۵۳.

Madanes C. *Strategic family therapy*. San Francisco: Jossey-Bass; ۱۹۸۱: ۷۳-۸۵.

Notes and Queries on Anthropology. Royal Anthropological Institute. ۱۹۵۱. pp. .p. ۱۱۰

- Ott, J.(۲۰۰۵) Level and equality of happiness in nations: "Does greater happiness for a greater number imply greater inequality in happiness?" Journal of Happiness Studies, vol. ۶, ۳۹۷-۴۲۰
- Paula, R., Hazel, M. (۲۰۰۰). The relationship of employment to self-perception and
- Prince, Virginia. ۲۰۰۵. "Sex vs. Gender." International Journal of Transgenderism. ۸(۴).
- Satisfaction with Life Index Map - Map was published in White, A. G.(۲۰۰۷). A Global Projection of Subjective Well-being: A Challenge To Positive Psychology? Psychtalk ۵۶, ۱۷-۲۰.
- Treadway, K. M. (۱۹۹۶). Religion and optimism: models of the relationship. The Student Journal of Psychology, ۵۵ (۱), ۲۵۴-۲۵۹.
- well-being in women. Journal of Happiness Studies, ۳, ۳۷۳-۳۹۲.
- Westermarck, Edvard, (۱۹۳۶) The Future of Marriage in Western Civilization, p. ۳
- Woodhill, B. M., & Samuels, C. A. (۲۰۰۴). Desirable and undesirable androgyny: A prescription for the twenty-first century. Journal of gender studies vol. ۱۳, pp.۱۵-۲۸
- Pamela n .prince,Christopher R .prince ,(۲۰۰۱).Clinical Psychology Review ,vol .۲۱,NO .۷,pp.۱۰۰۵-۱۰۳۶. subjective quality of life in the evaluation of persistent mental illness.Brockville. psychiatric Hospital ,Brockville,ontario,Canada.
- Sik Hung ,Ping kwong kam,Raymond w (۲۰۰۵) people living in ageing building :Their quality of life and Sense of belonging .Journal of Environmental Psychology ۲۵(۲۰۰۵) ۳۴۷- ۳۶۰.
- Kahneman, D., Diener, E., & Schwarz, N. (Eds.). (۱۹۹۹). Well-being: The foundation of hedonic psychology. New York: Russell Sage.
- Myers, D. G. (۲۰۰۰). The funds. friends. and faith of happy people. American Psychologist, ۵۵, ۵۶-۶۷.

Archive of SID